

РУЗВЕЛТ ЗАКЛОПОЧЕНИЙ ОБСТРУКЦІЮ В КОНГРЕСІ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт намагався на всі лади припинити закриття сесії конгресу. Виявляється, що треба було вже давно конгресу закрити, бо чим далі, тим більше йде до гіршого. Витворюється чимраз більша опозиція. Через те може розбитися внаслідок економічної відбудови краю. Тому президент переговорив з конгресовими лідерами і старався поладати найважливіші справи ще цього тижня і конгрес закрити. Дехто дораджує закрити сесію навіть у цей випадку, якби не можна було поладати такого важного законопроекту як „Індустріал Ріквері Ект“.

Кажуть, що з того буде менша шкода від той, яку можуть принести конгресові балакуни своєю опозицією в такім часі, коли в Лондоні будуть радіти над економічною відбудовою світа.

ЕПІСКОПИ ПРО ЗАХЛАННІСТЬ І ЕГОІЗМ.

ВАШИНГТОН. — Сім католицьких єпископів, членів „Нешенал Католик Велфейр Конференції“, видали меморандум у справі теперішнього економічного положення. Твердять, що гроші довели Америку до трагічного положення. І люди винуваті тому, що найбогатший край на світі переживає важку економічну кризу. Бо усунули з політики, промислу, торгівлі, бізнесу і школи релігійні й моральні принципи. Промислові почали концентрувати величезні багатства, набуваючи їх несправедливо, коштом працюючих мас, а уряд відмовився обстоювати справедливість і загальне добро. Єпископи скритикували далі надужиття в озброюванні громадським грошем. Домагаються задержати студентів довший час у школі, поки не стане легше з роботами. І є за світову справедливість, а проти інфляції і неадекватності, якими держави взаємно себе побивають.

При кінці звертають єпископи увагу на небезпеку комунізму. І тому домагаються ще й з того боку великої контролю щодо цього, щоб і сильні не вислизували економічно слабшого, щоб одна клася не панувала над другою та щоби мав правду той, хто хоче працювати.

ВЖЕ Й МАЧАДО ГОДИТЬСЯ НА РЕФОРМИ.

ГАВАНА. — Президент Мачадо подає своїм політичним противникам руку до згоди. Заявляє, що годиться вже тепер на створення уряду заступника президента. Думає тими уступками положити кінець міжусобицям.

ПЕВНІ ПОБІДИ.

ВАШИНГТОН. — Те, що стейти Гіноу і Індіана заявили величезною більшістю за знесення прогібції, додало мокрим такої відваги, що вони вже певні, що три четвертини стейтів заявлять за знесення прогібції і вона буде таки незабаром знесена.

ПРОТИ ЛАНЦЮХОВИХ СКЛЕПІВ.

НЬО ЙОРК. — Понад 400 членів „Бізнес Індепендент Ліг“ домагається, щоб федеральний уряд зарядив доходження проти компаній, які запровадили систему ланцюгових sklepів. Кажуть, що ті компанії ведуть бізнес неетично.

ТУТ СПЕКА, А В БРАЗИЛІ МОРОЗИ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — В Бразилії читають у часописах про страшну спеку в Нью Йорку в часі, коли великі морози нищать бразилійські плантації кави.

ІДУТЬ УЧИТИСЯ ВІД НІМЦІВ.

НЬО ЙОРК. — До Європи відіхали 17 американців, урядовців американських мисських управ, щоби познайомитися з управою німецьких міст. Оту делегацію вислано коштом і заходами „Карл Штурц Меморіал Фавіндейшен“. Поїздка триватиме 6 місяців.

Генерал Мец, прощаючи делегатів, заявив, що вони переконані, що Німці є задоволені зі свого уряду, бо замісць 27 партій мають тепер владу сильної руки, за якою стоять 90% німецького народу. Вправді та влада поробила деякі малі похибки, але це є влада, яка відповідає духу німецького народу, з якої нарізд задоволення, тому, бо вона розв'язує проблеми німецького народу в такий спосіб, який уважає за найкращий. Мец просив делегатів привезти до Америки те, що є в Німеччині доброго, в чім вона перевищає інші краї.

ПРОТИ ПЕСИМІЗМУ.

НЬО ЙОРК. — Місіс Белмонт, котра допомагала збирати мілліони на допомогу безробітним, звертаючись до молодих студентів, радить їм не слухати того старого поклокніти, що тільки крапає. Вона вірить, що теперішній час витворить нових піонерів, котрі звільнять корупцію і очистять громадське життя. Але радить при критиці старого кермуватися більше розумом ніж почуваннями.

СНОВДЕН ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАПЛАЧЕННЯ БОРГУ АМЕРИЦІ

Буеший секретар фінансів Британії, лорд Сновден, заявив, що честь Британії вимагає від неї безпровальної заплати 15 червня чергової рати її боргу Злученим Державам. Коли Британія не може заплатити цієї рати золотом, то мусять заплатити її сріблом, але в усюкому разі повинна виконати свої зобов'язання.

ВТОПИВСЯ В ГОРЯЧІЙ.

В селі Вербче, костопільського повіту, Пилип Кравчук будучи хворим на тиф, в горячий вбій з хати і, скончивши до річки, втопився.

ЗГІНУВ ІНСПЕКТОР ПОЛІЦІЇ В СУТІЧЦІ З БЕЗРОБІТНИМИ.

Група безробітних у таборі безробітних у Саскатуні, Саск., відмовилася переходити до табору безробітних у Ріджайні, а коли кілька й міська поліція хотіли силою забрати їх із табору, безробітні поставили опір. Почалася бійка. Поліція біли безробітних палями, а безробітні кидали в них каменюки. Підчас бійки сплюснули кінч команданта міської поліції, Самсона, і почав утікати, викинувши його з сідла. Загнаний ногою за стремі, Самсон не міг вирватися, ноги й кінч вчолович його за собою. Остаточо Самсон вдарився до телеграфічного стовпа так сильно, що коли його по хвилі взято до шпиталю, він помер. — У зв'язку з тим арештовано 28 безробітних, яких поставлять перед суд.

БЕЗРОБІТНИЙ УКРАЇНЕЦЬ ЗГІНУВ ПІД КОЛЕСАМИ ПОЇЗДУ.

Безробітний Степан Шеремета з Гефорта, Саск., їхав таваровим поїздом у пошуку роботи. Підчас поїзду до Вінніпегу Шеремета, переходячи з вагону до вагону, впав під колеса поїзду і загинув на місці.

ЗАСУДЖЕННЯ НА НЕГАТНУ ДЕПОРТАЦІЮ ВЖЕ РІК ПЕРЕБУВАЄ В ТЮРМІ.

В травні м. р. арештовано в Едмонтоні Івана Семба, записаного в приналежності до комуністичної партії. Його засуджено на депортацію з Канади. Будучи політичним емігрантом із Галичини, засуджений не хотів, щоб його депортовано до Польщі, тому в межиначі постарався від радянської влади при дозвілі на прибуття в Радянський Союз. Він ще й досі перебуває у пристані Галифакс. Канадійська влада не вислала його через якість технічних труднощів в його папироті.

ЗЛОВЖИВАННЯ ВІПТА.

Перед трибуналом окружного суду у Львові станує 35-літній вїт із Залуза, пов. Любачів, Станіслав Когут, власник одного морта поля, обвинувачений в тому, що спронював 600 зол. громадських грошей та що на весь рік із сфальшованим підписами двох господарів затягнув у „Народному Домі“ в Любачіві позичку 700 зол., якої не сплатив. Засуджено його на рік в'язниці з припиненням кар на три роки.

ТАБОРИ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ ПІД ВІСЬКОВОЮ КОНТРОЛЕЮ.

Безробітні в Саскачевані будуть приміщені в таборах праці під військовою контролею. Командант військового округу Ріджейні, бригадир-генерал Росс, оповістив 13 травня, що перший табір має отворитися в Лондоні, Саск. Приміщені в нім безробітні будуть працювати 8 годин денно і будуть діставати крім їжі та одягу 20 центів платні на день. З оповіщення виглядає, що подібні табори мають бути запроваджені в цілій домінії. Безробітні мали би виконати серію проектів на загальне добро Канади, яких в інших обставинах в що пору не починалось.

Ті, що дїстануть приміщення в таборах, можуть колись бути з них вийти, якщо знайдеться для них робота; також можуть бути усунені, як буде до цього причина; але хто стратить роботу в таборі через свою провинну, то вже не зможе дістати місця в таборі.

БІК ПРИБИВ РОГАМИ СЕЛЯНИНА ДО СТІНИ.

В Дронові (Холмщина) господар Марлевський пішов до стаї дати їсти великому бикови, якого кормив на м'ясо. В одній хвилині бик зірвався з припони і рогами припишав Марлевського до стіни. Підчас операції в шпиталю в Хоми Марлевський помер.

КАНІВ ЗЛОЧИН.

Невелика колонія Брудні біля Серадза була свідком кровавого братовбивчого злочину. Між братами Іваном і Росифом Бродкопояками виявилася підчас флурерчій бійка. Підчас бійки старший брат Іван вбій до сїней, ухопився сокирою, що лежала саме під ногами, і вдарив брата Росифа по голові. Коли брата Іван вбій кровю на землю, Іван Велькопий добив його при допомозі слуги Каймковського. Обоє злочинців арештувала поліція.

ПЯТАКИ.

В невеликому місті Фодрі Антоніа Конопа, в південній Італії, жінка одного робітника привела на світ дочку п'ятеро дітей: трох синів і дві дочки. Тому, що теперішня фашистська Італія тиється і опікується приростом „нової Італії“, перед домом тієї матері влаштували овацію. Перед клінікою, в якій була під час загляданя матір, юрба підносила оклані в честь матері і її великого потомства. Уряд призначив щасливій матері окрему ренту.

РОЗБИЛИ УГОЛЬНИЙ КАМІНЬ.

Дня 7 травня, підчас того, як у греко-католицькій церкві в Алвен, Саск., відбувалось богослуження, кілька старших громадян і членів церкви вийшли розбити угольний камінь той церкви і розбили його. На тім угольному камені був напис: „Українська Католицька Церква“. Цей камінь був закладений тому рік і був предметом кількох горячих дискусій. Люди обстоювали надати приняти існування церкви „Українська Греко-Католицька Церква“, а священик, о. Ст. Семчук, і кілька його прихильників уважали за відповідне слово „Греко“ викинути з прийнятої назви.

ПОСЛИ ВТЕКЛИ ВІД ПОДАТКУ.

Посли до манітобської легіслатури, які недавно ухвалили новий зарібковий податок, подбали за те, щоби самі не заплатили цього податку. Закон говорить, що вони повинні дістати решту своєї платні при скінченню сесії, однак показується, що вони дістали решту платні перед 1 травнем, поки податок увійшов у життя, або перед 4 травнем, поки підписав його поручник-губернатор. Таким робом двоєрнатового податку не відтягнуто з їх чеків, хоч з платні інших робітників податок відтягнуто. Посли застерегали також від знижки своєї платні в рік роки. На сесії легіслатури вправді перейшла ухвала, що посольська платня має бути знижена з 1,800 на 1,674 доларів, однак знижка має рахуватися аж від 1 січня 1934.

ЖАХЛИВА ПІМСТА.

В селі Мильськ, рожишської волости, на Луччині, недавно трапилось подія, яка своєю оригінальністю порушила населення всіх її околиць. Ото 60-літній Горпина Ішук, не знаючи на свій вік, була любкою сусаяра Олександра Прауна, 30 літ, родом з Галичини. Ішук була замужньою й обійала все своє господарство записати любкою, та щось з тим постійно відтягала. Це дуже обурило Прауна, який рішив покинути свою стару „любку“, але перед тим постановив суворо помститися. З тою метою Прауна змонтував гранату і, закрившись на горнище доми Горпини, почав звільти викалати на подвіря клубки ниток, до одного з яких була прикріплена граната. По якійсь часі Ішуківна вийшла на двір і зауважила нитки, стала їх збирати. В той момент граната вибухла і так тяжко поранила жіночку, що вона в годину по випадку померла. Прауна по доканам злочин втік. Його шукають. Так трагічно скінчилися молодіжні залицання старенької Ішуківни.

16 СТРАЙКЕРІВ ПРИЗНАЧЕНО НА ДЕПОРТАЦІЮ.

З Принс Руперт, Б. К., ет-слано шістнадцять страйкерів майнерів, які мають бути депортовані до Фінляндії, Югославії та інших європейських держав. Депортовані робили давніше в Єніоке.

„ТЕРОРИЗМ В ЕВРОПІ“.

Під таким заголовком написав лондонський представник часописів Савтема в Канаді, А. С. Комінгс, статтю про урядування палкою, тортурами й тероризмом в середній Європі, або, точніше говорячи, в Німеччині, Італії, Польщі, Угорщині, Австрії та Югославії. В статті присвячено спеціальну увагу польському тероризму над Українцями. Свої інформації він спирає на донесення часопису „Манчестер Гардієн“.

ЗАМОК, ЩО НЕ ПІДЛАЄТЬСЯ ВЛОМНИКОВИ.

Один в'язень, що відсиджує в тюрмі стейти Месечуєтє капру за вкрад, винайшов новий рід замку, який не піддається ніякому вломницю. Взяв його дістати патент на свій винахід. Кажуть, що цей винахід зробить революцію у вироблюванні замків.

ПОРОЗУМІННЯ ЧОТИРОХ ДЕРЖАВ ПІДПИСАНО

ХОЧУТЬ ЗАТРИМАТИ МІР В ЕВРОПІ ДВАЦЯТЬ РОКІВ.

РИМ (Італія). — Муссоліні заявив у сенаті, що вони підписано почвирне порозуміння між Італією, Францією, Англією й Німеччиною. Порозуміння підписане на 10 років з тим, що коли за два роки до кінця цього терміну не буде заяви якоїсь держави про розрив порозуміння, то воно автоматично продовжиться ще на 10 років. В порозумінні входить також питання ревізії мирових договорів, але відповідно до статута Ліги Націй.

Держави зобов'язуються всі свої непорозуміння вирішувати способом мирних переговорів та розуму. Порозуміння передбачає можливу невдачу конференції для розроблення та світової економічної конференції й на цей випадок є спеціальна уага, що це порозуміння буде правосильним і при невдачі різних міжнародних конференцій.

ПОЛЬЩА МОВЧИТЬ.

ВАРШАВА (Польща). — Вістка про підписання почвирного союзу ще не викликала в Польщі ширшого відгуку. Покищо польська преса та політичні дії мовчать. Раніше були пороблені заяви з ріжних сторін, що Польща не визнає ніяких договорів, де зачіпаються її, коли такі договори будуть пороблені без її участі й згоди.

НІМЕЧЧИНА МАЄ НОВІ НАДІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Почвирне порозуміння викликало в Німеччині нові надії на те, що вона на решті дістане право збортити нарізні з іншими державами, а також, що їй пошастить тепер поволі добитися ревізії Версайського мира. Тут задоволення з того, що колиб міжнародна конференція для розроблення не вдалась, то тоді можливе в цій справі порозуміння між державами почвирної згоди.

ФРАНЦУЗИ ЗАДОВОЛЕНІ.

ПАРИЖ (Франція). — Француска преса висловлює задоволення, що наступило порозуміння між Францією й Італією. Це порозуміння приведе наперші до спокійного й добросусідського співжиття цих двох держав сусідок, що має відбитися корисно не лише на їх власному становищу, але й на становищу в цілій Європі.

АНГЛІЙЦІ ДИВЛЯТЬСЯ СКЕПТИЧНО.

ЛОНДОН (Англія). — Члени Партії Праці не дуже захоплені почвирним порозумінням і вважають, що це порозуміння роздувається й значення його переборщується. Навпаки, провідники робітництва вважають, що підписання цього порозуміння знаменує на безнадійність успіху праць конференції для розроблення.

НЕВДАЧА В ЛЕТІ МАТЕРНА.

МОСКВА (СССР). — Американський летун Матері, що летить довкола світа, був змушений перервати свій перелет з Омська до Чти біля міста Прокофєвськ, яке лежить у віддалі 350 миль від Новосибирська. Причини примусового злету на землю в мало відомому місті, яке навіть не має летничого поля, ще не відомі.

На допомому Матерінові вилетіли радянські летуни та механіки з Новосибирська з відповідними інструментами й матеріалами для направи літака.

НІМЦІ УСТУПАЮТЬ ЖИДАМ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Гітлерівський уряд був свого часу проголосив, що він позбавляв прав німецьких Жидів спортсменів брати участь у складі німецьких спортивців на міжнародній спортивній Олімпіаді, яка має відбутися в Берліні в 1936 році. Бюро для влаштування Олімпіади заявило проти цього свій рішучий протест і загрожило, що Олімпіада відбудеться в іншій державі, а не в Німеччині.

Тепер уряд Гітлера заявив, що він відкликає свою постанову щодо обмеження прав Жидів у спортивній діяльності.

НЕ ПУСКАЮТЬ ДО БАВАРІЇ АВСТРИЙЦІВ НЕФАШІСТИВ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Баварський уряд видав наказ, щоб до Баварії не пускали вїльно, як це було сотнями років дотепер, Австрійців з провінції Зальцбург. Тепер усі Австрійці, що бажають приїхати до Баварії, мають їхати в певний пункт на кордоні, де будуть перепускати до Баварії лише тих, що викажуться членами націонал-соціалістичної партії.

КОНЦЕРТ КОЛЕССІВНИХ.

ЛЬВІВ (Західна Україна). — Тут відбувся з великим успіхом концерт великої європейської слави української піяністки Любки Колессівни та її сестри вільночелестки, Христі. Преса пише з захопленням про концерт великої піяністки та вже знаної, хоч ще дуже молодої, її сестри.

Любка Колессівна кожного разу викazuje все більше удосконалення й віртуозності, а її сестра Христя, хоч ще дуже молоденька вільночелестка, вже тишиться славою першорядної артистки.

"ВУБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holydays
 at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
 Edited by Editorial Committee.
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.,
 on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110
 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
SUBSCRIPTION RATES: **ПЕРЕДПЛАТА:**
 Three cents a copy **Подписное число три цент.**
One year \$7.00 **Ha рік \$7.00**
Six months \$3.75 **Ha шість місяців \$3.75**
Three months \$2.00 **Ha три місяці \$2.00**
Foreign and Jersey City Rates: **В іноземстві та в Джерсі Сіті:**
One year \$10.00 **Ha рік \$10.00**
Six months \$5.00 **Ha шість місяців \$5.00**
Three months \$2.75 **Ha три місяці \$2.75**
 За оголошення редакція не відповідає.
 Tel. "Свобода": Montgomery 5-0498. Tel. У. Н. Союз: Montgomery 5-1888.
 Адреса: "ВУБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА ПЕРЕДОДНІ ВЕЛИКИХ НАРАД

За кілька днів розпочнуться в Лондоні наради Світової Економічної Конференції, на яку звернені тепер очі цілого світа. Всім свідом того, що там може вирішитися доля наступних десятих літ, та що та конференція, якщо буде успішна, може ввійти в історію як одна з найважливіших світових подій. Чи до цього прийде, ще не знають, але можна сподіватися, що там таки знайдуть якийсь шлях до порозуміння.

Ота конференція буде теж зворотною точкою в американській політиці. Бо треба мати на увазі, що і скільки заходами Ліги Націй, яка уложила програму наразі. Ліга Націй буде потім дати про те, щоб ухвалили, які заходи на тій конференції, були виконані. Вже це мусить зблизити Злучені Держави до Ліги Націй і до Європи.

Та, це дивлячись на це, треба мати на увазі, що теперішній адміністрація цілком отверто заявляється за зміну дотеперішнього курсу американської політики супроти Європи і світа. А це відноситься до цієї політики, які представники були бувши президенті Гардінг, Куліджі і Гувер, котрі, як представники республіканської адміністрації, були речниками американського відокремлення. Вони то твердили з економічного боку, що Америка є найбагатшою країною, яка має все, чого їй треба, і яка для себе вистачає. І тому не мусить оглядатися на інші краї. Вона може себе навіть економічно відгородити. І жити в добрі.

Депресія останніх літ довела ту науку до шкідливого банкрутства. Люди приходять до переконання, що відокремлення, яке дораджував Джордж Вашингтон, було дуже сотки літ тому, а є погубним у теперішніх часах. Бо коли тепер не може бути добра з того, коли одна країна визискує другу і доводить її до жорстокої торби, то не може бути добра і в багатій державі, коли інші в нужді й банкрутують.

Модерне господарство у світі доказує, що нужда одного краю потягає за собою кризу в інших краях. І тому простий розум наказує, що годі-якісь держави, хочби не знали як багаті, відмежувати себе від інших. Тому саме приходять тепер до того, що без загального порозуміння держав в економічних справах не буде в світі дійсного звороту до ліпшого.

Тому саме зідуться тепер представники держав світа перший раз на такі спільні наради. Америка скінчила зі своїм відмежуванням і приступає теж до тих наразі.

Гліб Лазаревський.

ГЕТЬМАНЩИНА

(Проф. Дмитро Дорошенко. Ілюстрована історія України 1917 — 1923 р.р.).

А за часів по лютевій революції він ніяк не міг опосити посаду, якби задовольнилася це самолюбство.

За тимчасового уряду на куратора київського шкільного округу було призначено значного молодого від нього, можна сказати до деякої міри його учня, Василенка, а йому довелось опосити посаду його помічника. Правда, потім його було призначено на куратора, але коли Василенка було призначено на посаду товариша міністра.

За часів гетьманату той же Василенко був міністром народної освіти, а він, дійсно заслужений український діяч, член старої громади, довголітній редактор "Київської Старини" тощо, був лише членом Ради Міністрів.

І тому, коли його близький родич Ігор Кістяківський звернувся до нього з пропозицією обійняти теку міністра народної освіти в новоствореному кабінеті Гербола, старий, не знаючи на всі заваження, уклалися та заперечення з боку рідних та друзів, погодився на це, на свою згадку, бо більшість заморочували його в літні 1919 року, саме — не колишнього гетьманського міністра.

"Та проте зовсім не відповідає правді реальне, які пошлюють вороги гетьманства, ніби Національний Союз проголосив повстання у відповідь на акт про федерацію, ратуючи, мовляв, самостійність України тощо, та ніби цей акт був підготовлений усією попередньою діяльністю гетьманського уряду" — зауважує шановний автор на сторінці 416.

Такі твердження шановного автора вже зовсім не "точні". У своїм відомому оголошенні з 15 листопада 1918 року Директорія прямо зазначила, що "останній зрадничий акт гетьмана Скоропадського про скасування самостійності Української Держави" примусом "залишити мирні заходи" й покинути українське громадянство до зброї.

Шановний автор покликається на те, що нібито небажачи Р. Лашенко, один з учасників засідання 14 листопада 1918 року, на якому було вибрано Директорію, в своїх спогадах каже, що змовники це нібито не знали за гетьманську грамоту в справі федерації.

Але тут є якийсь явний непорозуміння, і може Лашенко каже за формально видану гра-

"МОСКОВСЬКА НАТУРА".

(3 нових книжок).

Відколи пересічний читач прийшов до переконання, або він найменше відчуває, що на його долю випадають події в найрізкішій сторони світа, деколи далеко від нього, подеколи, від того часу зросло зацікавлення до описів чужих країн, до історії чужих народів і типів подібних наук. Кождий великий переворот в історії викликає це зацікавлення такими питаннями, які чому цей народ заховувався в революції, сик чи та. Деколи чується, що він заховувався так, як закохувалися інші народи, а деколи чується, що він заховувався інше. Питаємося тоді себе: чому саме цей народ заховується так, а не інакше?

Доходимо в цей спосіб до питання владі, або характеру народу. Російська революція, з природи речі, викликала багато подібних розглядів. Вона жак самими своїми розмірами та грунтовністю перевороту заставляла людей думати над подібними питаннями. В тія покоління після перевороту люди все ще добувають у російській революції багато нових висновків сторін. Багато по-вняє цієї революції люди не можуть пояснити собі інакше, як тільки припускаючи, що люди, які цю революцію робили, були в основі ਦੇе іншими від інших людей.

Щикавими такими питаннями особливо люди й народи, які в подібних ситуаціях, у яких знайомилися російській наріж при кінці війни, заховуються дуже інакше. Відноситься це передовсім до Англії, які відчували це інстинктом, що того роду переворот, як російська революція, є проти їх душевної конституції. Зидти й велика популярність серед Англії тих книжок, що говорять про російську владу.

Останніми часами значною популярністю тиються опубліковані в Канаді книжка під наголовком: THE RUSSIAN EMERGES: A Native Assessment of the Soviet Experiment. By NICHOLAS IGNATIEFF. Toronto: The Macmillan Co., 1932.

"Віне", начальна управа в київських часах у Київ, Новгород, Пскові, не складалася з представників народу. Це були самі мішани. Вони виграли війну. Виграли частку мужицтва. Від нього домагалися не правління відповідно до певних правил, які це в Англії. Він мав бути справедливий

і добрий у часі мира та відважний у часі війни. Щоби заузвати коротко ідеал цього правління, треба би провідати гасло Лінкольна перефразувати: "Правління народом для народу справедливим, добрим і відважним князем". Як князь не сповняв цих вимогів, вчасно його скидали, проганяли або й убивали.

Ігнатієв каже, що цей ідеал відповідає дітям. Діти не вибирають провідника зможі себе, але легко віддаються провідови старшого, особливо такого, що вміє приєднати собі їх прихильність. Зате, як учителя не здає собі учеників, вони легко переміняються в диких бунтарів.

Старинне "віче" подобало більше на зібрання дітей, які не знають самодисципліни, ніж на збори дорослих горожан. Аргументи часто виривають являю бійкою. У Новгороді звичайно билася на мості на Волхві, а противники скидали себе безсермонно в воду.

Свій дитячий характер Москві заховали ще й досі, каже автор. Знають про це американські наставники, які дуже люблять мати під собою робітників Москви. Як тільки їх зидеав для себе, вони останні жили витягнуті з себе, не питаючи про свої права. Отсе є головна ріжниця: людина західно-європейської культури думає про права; Москва — про батьківське відношення. Про права думає англійський селянин у своїх відношеннях до діда. Він не дозволить себе бити в лице. Москва на це дозволяє, якщо діда нагад заховується супроти нього по батьківськи: не божу, не держиться далеко, а веде його, як батько дитя, як він на Великдень з ним ідується.

У багатьох справах рішає це батьківське, родинне відношення, бо родина в Москві має багато ширше розуміння, ніж в Англії. Партія в Росії спирається на місцеві інтереси, а не на програми з народним представництвом. Російська інтелігенція пробувала пересадити на російський ґрунт західно-європейський візир, але російські маси не відкинули, і тому російська інтелігенція у великій революції з 1917—1919 року загинула.

В аргументах Ігнатієва є багато такого, що заставляє людину думати про обсервації факти. Але є тут і річі хибні, як, наприклад, коли він говорить про московську владу, а наводить на доказ українські центри. Хіба, що він хоче сказати, що й Українці, є, чи були, такі як Москва.

Колиж він порівнює Моска-

ЕТИМОЛОГІЧНО-СЕМАНТИЧНІ ЗАМІТКИ.

Солдат. Кожен знає, що слово до солдат походить від нім. слово Soldat, звідки теж нім. слово "жолд". Але як повста-ло Soldat? Над Райном і на інших німецьких землях стояли римські залоги. Вояки в тих закладах одержували платню за свою службу. Доброю золотомоною був той soldus (розуміється пунтис, гроші), цебто повноварті гроші. В часах фінансової скрути римська держава робила цілі позолочені гроші, пунти subaerati. Та вояки не хотіли приймати таких грошей, і домагалися повновартіх, soldus, скорочено soldi. А той, хто брав soldi, був солдат. Отже звідси і наше "солдат".

Юшка чи росія? Нарід каже юшка, а галицька інтелігенція росія (з росіа). Нарід має слухати. Юшка — це старе слово на означення вивару з миса чи чогось іншого. Корінь цього слова сягає індоєвропейських часів. Той самий корінь стрічаємо в латинській мові: ius, що має таке значення "юшка" (не змішувати з ius-законом). І нарід боді каже: юшка з яєса, суща з сущеної садовини (з сущини) і т. п. Натомість росія — це розсолена вода. І нарід каже: росія з квашеної капуста, і подібно до того — росія з квашених буряків (хоч буряків при квашенні не солать).

Паморок. Припадає паморок писався червонощевий "Час" цілком добре. Нарід на цілком Падірю вживає цього слова в тому значінні, як ужив його "Час", напр.: Паморок! вжарили йому в голову, запаморочила його огріва і т. п.

Вуж. Хай Дід Огіл ласкаво перекаже малій Лесі ("Рідна Мова" ч. 3 ст. 102), що слово вуж у значінні мотуза не зник-

ло з нашої мови, а жие й досі солдат походить від нім. слово Soldat, звідки теж нім. слово "жолд". Але як повста-ло Soldat? Над Райном і на інших німецьких землях стояли римські залоги. Вояки в тих закладах одержували платню за свою службу. Доброю золотомоною був той soldus (розуміється пунтис, гроші), цебто повноварті гроші. В часах фінансової скрути римська держава робила цілі позолочені гроші, пунти subaerati. Та вояки не хотіли приймати таких грошей, і домагалися повновартіх, soldus, скорочено soldi. А той, хто брав soldi, був солдат. Отже звідси і наше "солдат".

Скоблоти. Деякі наші місцеві слова дуже давні. Так у Стрийщині кажуть: "скоблоти бульбу" (але спру, бо варену картоплю в лупині — "харити бульбу"), скоблоти рибу і т. д. Слово "скоблоти" виводиться від індоєвропейського кореня; напр. в латині scabo визначає те саме, а scabies — хвороба лупавости шкіри, лиша.

Чому в Галичині слово "пін" згірдає, а "попадати" і "попадати" чи "попович" ні? Бу дів і село, пан і мужик. Пан має "скондана", а мужик — "попа". У пана його "скондана" був чимсь, кращим, вищим за "попа". Мужики це знали й не раз чули. Тому, шануючи свого "попа", не називали його пін згірдин для пана іменем, але так, як пан свого. Згодом і для них те імення, згірдин для пана, стало теж згірдин у буденній уживанні слова, бо в пінсях і досі додні живається його в старому, почесному значінні. Але латинський священник ("панський") не мав "попадати", "попадати" чи "поповича", і не було його протиставити нашим попалям, попадіям і поповичам, тому ті назви задержали своє давнє, почесне значіння.

Стрий. Проф. Михайло Білик. "Рідна Мова".

Вейтер підходить до столика знайомого, постійного гостя та каже:

— Прощу пана, ваша пані добродіяла бажав з вами говорити крає телефон.

— Бажав? — коли так, то не мусить бути чиясь інша жінка.

Жінка (до чоловіка): Знаєш, що Капарчукова має такий самий капелюх, як я!

Чоловік: А ти хотіла би грошей на інший капелюх?

Жінка: Так. Думаю, що то було б дешевше, ніж перепорядкуватися до іншої камери.

Важке для церковних хорів літургія

Святого Іоанна Золотоустого на Мішаній Хор

Книжка вийшла в Америці і Європі Олександр Кошчиш.

Книжка є великого музичного об'єму, друкована дуже старанно, на гарних папері і в гарних окладах.

Замовляйте впродовж видання або писати до видавця.

Шлях 1120. Дні київський добрий опус.

Місто також має часи принципів Савиби Бей Стеніа (18 уся мови). Ліна \$10.00. Успішно ліна за розітку або C. O. D.

THE P. MOHYLA UKRAINIAN INSTITUTE.
 Box 1262, Saskatoon, Sask., Canada.
 "SVOBODA".
 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

